

Politiets benyttelse av skytevåpen i oppdrag 2023 og 2024 – trussel om bruk av skytevåpen eller bruk av skytevåpen til å avfyre varselskudd og/eller rettet skudd

I. Aggregerte tall nasjonalt:

<u>År</u>	<u>2023</u>	<u>2024¹</u>
-----------	-------------	-------------------------

Totalt antall oppdrag politiet benyttet skytevåpen	141	134
--	-----	-----

Hvorav:

Antall oppdrag politiet kun <i>truet m/bruk av skytevåpen²</i>	126	125
---	-----	-----

Antall oppdrag politiet <i>brukte skytevåpen,</i>	15	9
hvorav antall oppdrag:		

• m/kun varselskudd	6	5
• m/kun rettet skudd	4 ³	2
• m/både varsel- og rettet skudd	5 ⁴	2 ⁵

Død eller personskade som følge av rettet skudd:

- 2023:
Én person døde ved ett av oppdragene der politiet avfyrte skudd mot person. I alt fire personer ble skadet ved fire av de andre oppdragene der politiet avfyrte skudd (én person per oppdrag).

¹ Kilde 2023 og 2024: mottatte innrapporteringer fra PD til POD etter våpeninstruksen § 5-3 per 17.1.25. Det tas forhold for at det kan være tilfeller av trussel om bruk som POD ikke har mottatt innrapportering for og ikke kjenner til av andre grunner

² Oppdrag der det kun ble truet uten at varsel- og/eller rettet skudd ble avfyrt

³ I disse fire oppdragene inngår ett oppdrag m/rettet skudd kun mot kjøretøy og ett oppdrag m/rettet skudd mot person u/treff

⁴ I disse fem oppdragene inngår ett oppdrag m/rettet skudd mot person u/treff og ett oppdrag m/rettet skudd mot kjøretøy og person u/treff

⁵ Rettet skudd mot person uten treff i ett av de to oppdragene

- 2024:
Én person døde ved ett av oppdragene der politiet kun avfyrte rettet skudd. I alt to personer ble skadet ved to av de andre oppdragene politiet avfyrte rettet skudd (én person per oppdrag).

II. Politiets benyttelse av skytevåpen – antall oppdrag m/trussel om bruk av skytevåpen eller bruk av skytevåpen fordelt per politidistrikt, jf pkt. I

Distrikt	<u>2023</u>			<u>2024</u>		
	Truet⁶	Bruk	Død/P-skade	Truet⁷	Bruk	Død/P-skade
		<i>Varsel/rettet⁸</i>	<i>d/s</i>		<i>Varsel/rettet⁹</i>	<i>d/s</i>
<i>Agder</i>	5	-/1	-/1	2	-/1	-/1
<i>Finnmark</i>	-	-/1	-/1	2	-/-	-/-
<i>Innlandet</i>	4	-/-	-/-	3	-/-	-/-
<i>Møre & Romsdal</i>	-	1/-	-/-	1	1/-	-/-
<i>Nordland</i>	2	-/-	-/-	2	1/-	-/-
<i>Oslo</i>	47	2/1 ¹⁰	-/-	62	2/-	-/-
<i>Sør-Vest</i>	10	1/1	1/-	5	-/2 ¹¹	1/-
<i>Sør-Øst</i>	3	1/2 ¹²	-/1	22	-/-	-/-
<i>Troms</i>	3	-/1 ¹³	-/-	2	-/-	-/-
<i>Trøndelag</i>	23	-/-	-/-	23	-/-	-/-
<i>Vest</i>	7	-/-	-/-	8	-/-	-/-
<i>Øst</i>	14	1/2 ¹⁴	-/1	13	1/1	-/1

⁶ Oppdrag der det kun ble truet m/skytevåpen uten at varsel- og/eller rettet skudd ble avfyrt

⁷ Se note 6

⁸ Enten kun varselskudd eller rettet skudd der tall for rettet skudd i denne oversikten per politidistrikt også omfatter oppdrag der det både ble avfyrt varselskudd og rettet skudd

⁹ Se note 8

¹⁰ Rettet skudd mot person u/treff

¹¹ I ett oppdrag rettet skudd mot person u/treff

¹² I ett oppdrag skudd mot kjøretøy og person u/treff

¹³ Rettet skudd mot person u/treff

¹⁴ I ett oppdrag både rettet skudd mot kjøretøy og mot fører u/treff

III. Politiets benyttelse av skytevåpen – antall oppdrag m/trussel om bruk av skytevåpen eller bruk av skytevåpen i perioder med nasjonal bevæpning i 2023 og 2024¹⁵

For oversikt over omfanget av benyttelse av skytevåpen i oppdrag i perioder med nasjonal bevæpning 2015 - 2022 vises til redegjørelse i vedlagte statistikknotat kapittel 2 og merknader til tabell 2.1 og 2.2.

I 2023 var det nasjonal bevæpning i til sammen 4 perioder av kortere og lengre varighet.

I 2024 var det nasjonal bevæpning i til sammen 9 perioder av kortere eller lengre varighet.

Politiet benyttet iht. mottatte innrapporteringer i medhold av vi. § 5-3, skytevåpen i til sammen 31 oppdrag i 2023 i perioder med nasjonal bevæpning og i 43 oppdrag i 2024 i perioder med nasjonal bevæpning. Det vises til nærmere spesifisering nedenfor av disse periodene og oppdragene i 2023 og 2024.

2023

1. Nasjonal bevæpning i medhold av våpeninstruksen (vi.) § 3-2 (3) 1.januar - 13.mars¹⁶. Bevæpning med bakgrunn i skjerpet trusselbilde, jf. alvorlig terrorangrep ifm. Pride juli 2022. I perioden benyttet politiet skytevåpen i 25 oppdrag, hvorav:

Bruk:

Av de 15 oppdragene i 2023 der politiet brukte skytevåpen, var tre av disse oppdragene i denne perioden. I disse tre oppdragene ble det kun avfyrt varselskudd i to oppdrag, og i ett oppdrag rettet skudd med personskade. Disse oppdragene fant sted i politidistriktene Oslo (varselskudd), Øst (varselskudd) og Agder (rettet skudd m/personskade).

Trussel om bruk:

22 oppdrag (Oslo (8), vest (5), Sør-Vest (1), Sør-Øst (2), Trøndelag (3) og Øst (3)).

2. Nasjonal bevæpning i medhold av vi. § 3-2 (1) b) 9.april – 11.april. Bevæpning med bakgrunn i uklart motiv/årsak for alvorlig hendelse i politidistrikt. I perioden benyttet politiet skytevåpen i 5 oppdrag, hvorav:

Bruk:

Av de 15 oppdragene i 2023 der politiet brukte skytevåpen, var to av disse oppdragene i denne perioden. I ett av disse oppdragene ble det kun avfyrt varselskudd og i ett oppdrag rettet skudd mot både kjøretøy og mot fører uten treff. Disse oppdragene fant sted i politidistriktene Øst (varselskudd og rettet) og Sør-Øst (varselskudd).

Trussel om bruk:

Tre oppdrag (Oslo (1), Sør-Vest (1) og Trøndelag (1)).

3. Nasjonal bevæpning i medhold av vi. § 3-2 (1) b) 17.mai – 18.mai. Bevæpning med bakgrunn i vurdering av risiko/trusselbilde for nasjonaldagen. I perioden benyttet politiet skytevåpen i ett oppdrag, hvorav:

¹⁵ Antall oppdrag med trussel om bruk av skytevåpen og bruk av skytevåpen inngår i tallene i pkt. I og II

¹⁶ Fortsettelse av bevæpning iverksatt med oppdragsbevæpning 25.6.2022 (våpeninstruks § 3-2 (1)) og videreført som midlertidig bevæpning fra 20.7.2022 (våpeninstruks § 3-2 (3))

Bruk:

Ingen oppdrag

Trussel om bruk:

Ett oppdrag (Oslo).

4. Nasjonal bevæpning i medhold av vi. § 3-2 (1) b) 31.desember. Bevæpning med bakgrunn i TV fra PST. Politiet benyttet ikke skytevåpen i oppdrag i denne perioden (bevæpningsperioden varte til 2.januar 2024, jf nærmere om perioden 1.januar – 2.januar 2024 nedenfor).

2024

1. Nasjonal bevæpning i medhold av vi. § 3-2 (1) b) 1.januar – 2.januar. Bevæpning med bakgrunn i TV fra PST. Politiet benyttet ikke skytevåpen i oppdrag i denne perioden (bevæpningsperioden var 31.desember 2023 - 2.januar 2024, jf nærmere om 31.desember 2023 i pkt. 4 ovenfor).

2. Nasjonal bevæpning i medhold av vi. § 3-2 (1) b) 27.mars – 2.april. Bevæpning med bakgrunn i TV fra PST. I perioden benyttet politiet skytevåpen i fem oppdrag, hvorav:

Bruk:

Av de 9 oppdragene i 2024 der politiet brukte skytevåpen, var ett av disse oppdragene i denne perioden. I dette oppdraget (Møre og Romsdal) ble det avfyrt varselskudd.

Trussel om bruk:

Fire oppdrag (Oslo (1), Agder (1), Nordland (1), Trøndelag (1))

3. Nasjonal bevæpning i medhold av vi. § 3-2 (1) b) 6.april – 13.april. Bevæpning med bakgrunn i vurdering av risiko/trusselbilde for religiøs høytid. I perioden benyttet politiet skytevåpen i syv oppdrag, hvorav:

Bruk:

Ingen oppdrag

Trussel om bruk:

Syv oppdrag (Oslo (5), Sør-Øst (1) og Agder (1)).

4. Nasjonal bevæpning i medhold av vi. § 3-2 (1) b) 30.april – 2.mai. Bevæpning med bakgrunn i vurdering av risiko/trusselbilde for arbeidernes dag. I perioden benyttet politiet skytevåpen i to oppdrag, hvorav:

Bruk:

Ingen oppdrag

Trussel om bruk:

To oppdrag (Oslo (1), Vest (1)).

5. Nasjonal bevæpning i medhold av vi. § 3-2 (1) b) 8.mai – 10.mai. Bevæpning med bakgrunn i vurdering av risiko/trusselbilde for høytidsdag. I perioden benyttet politiet skytevåpen i ett oppdrag, hvorav:

Bruk:

Ingen oppdrag

Trussel om bruk:

Ett oppdrag (Oslo)

6. Nasjonal bevæpning i medhold av vi. § 3-2 (1) b) 16.mai – 21.mai. Bevæpning med bakgrunn i vurdering av risiko/trusselbilde for nasjonaldagen/pinse. I perioden benyttet politiet skytevåpen i tre oppdrag, hvorav:

Bruk:

Ingen oppdrag

Trussel om bruk:

Tre oppdrag (Sør-Øst (1), Vest (1), Øst (1)).

7. Nasjonal bevæpning i medhold av vi. § 3-2 (1) b) 15.juni – 21.juni. Bevæpning med bakgrunn i vurdering av risiko/trusselbilde for religiøs høytid. I perioden benyttet politiet skytevåpen i tre

oppdrag, hvorav:

<u>Bruk:</u>	<u>Trussel om bruk:</u>
Ingen oppdrag	Tre oppdrag (Oslo (1), Sør-Øst (1), Trøndelag (1)).

8. Nasjonal bevæpning i medhold av vi. § 3-2 (1) b)/§ 3-2 (3) 8.oktober – 15.november. Bevæpning med bakgrunn i høy terrortrussel. I perioden benyttet politiet skytevåpen i 19 oppdrag, hvorav:

Bruk:
Ingen oppdrag.

Trussel om bruk:
19 oppdrag (Oslo (11), Øst (1), Sør-Øst (3), Sør-Vest (1), Trøndelag (2), Finnmark (1)).

9. Nasjonal bevæpning i medhold av vi. § 3-2 (1) b) 20.desember – 31.desember¹⁷. Bevæpning med bakgrunn i vurdering av risiko/trusselbilde for høytid. I perioden benyttet politiet skytevåpen i tre oppdrag, hvorav:

Bruk:
Av de 9 oppdragene i 2024 der politiet brukte skytevåpen, var ett av disse oppdragene i denne perioden. I dette oppdraget (Sør-Vest) døde én person av rettet skudd fra politiet.

Trussel om bruk:
To oppdrag (Oslo).

IV. Benyttelse av elektrosjokkvåpen i situasjoner som kvalifiserte til å benytte skytevåpen i oppdragsløsningen

Elektrosjokkvåpen kan benyttes når terskelen for benyttelse av skytevåpen ikke er nådd, og kan ha den ønskede avskrekkende effekt tidlig i en situasjon. I likhet med mildere maktmidler som OC-pepperspray, ulike arrestasjonsteknikker, batong o.l., kan elektrosjokkvåpen også benyttes i situasjoner som kvalifiserer til å true med bruk av skytevåpen eller avfyre varselskudd eller rettet skudd.

Elektrosjokkvåpen kan være mer effektivt avskrekkende enn trussel om bruk av skytevåpen i og med elektrosjokkvåpenets virkemåte og effekt på person. Elektrosjokkvåpen har derfor potensial til å motvirke at situasjonen utvikler seg slik at det blir nødvendig å avfyre skytevåpen. Selv om situasjonen har utviklet seg til å kvalifisere til å true med bruk eller bruk av skytevåpen, kan elektrosjokkvåpen likevel gjøre at det lar seg gjøre å unngå bruk av skytevåpen.

Benyttelse av elektrosjokkvåpen er nevnt i et antall innrapporteringer etter vi. § 5-3 for trussel om bruk eller bruk av skytevåpen i 2023 og 2024. I 2024 er det en økning i antall oppdrag der elektrosjokkvåpen ble avfyrt. Dette fordeler seg slik:

2023

Benyttelse av elektrosjokkvåpen er i innrapporteringer om trussel om bruk og bruk av skytevåpen nevnt i

¹⁷ Bevæpningens varighet omfattet også 1. og 2.januar 2025, og i ett oppdrag i Oslo 1.januar truet politiet med bruk av skytevåpen.

til sammen 16 oppdrag, hvorav:

- I syv oppdrag er opplyst at det ble truet med bruk av elektrosjokkvåpen i tillegg til å true med skytevåpen.
- I syv oppdrag er oppgitt at elektrosjokkvåpen ble avfyrt med varierende effekt i tillegg til at det ble truet med skytevåpen.
- I ett oppdrag ble oppdraget løst ved at elektrosjokkvåpen ble avfyrt i etterkant av varselskudd.
- I ett oppdrag ble situasjonen løst ved at elektrosjokkvåpen ble avfyrt etter at det var avfyrt rettede skudd u/treff.

2024

Benyttelse av elektrosjokkvåpen er i innrapporteringer om trussel om bruk og bruk av skytevåpen nevnt i til sammen 34 oppdrag, hvorav:

- I 10 oppdrag er opplyst at det ble truet med bruk av elektrosjokkvåpen i tillegg til å true med skytevåpen.
- I to oppdrag er opplyst at elektrosjokkvåpen ble avfyrt uten effekt i tillegg til at det ble truet med skytevåpen.
- I ett oppdrag ble det først avfyrt elektrosjokkvåpen uten effekt og deretter varselskudd og rettet skudd.
- I 18 av oppdragene hvor politiet truet med skytevåpen, ble oppdragene løst med at elektrosjokkvåpen ble avfyrt.
- I tre oppdrag ble situasjonen løst ved at elektrosjokkvåpen ble avfyrt i etterkant av varselskudd.

Innrapporteringen etter våpeninstruksen § 5-3 gjelder for trussel om bruk av eller bruk av skytevåpen. For elektrosjokkvåpen er det egen rapporteringsordning. Selv om det ikke er opplysninger om benyttelse av elektrosjokkvåpen i innrapporteringer om trussel om bruk eller bruk av skytevåpen eller om benyttelse av skytevåpen i innrapporteringer for trussel om bruk eller bruk av elektrosjokkvåpen, kan det ikke utelukkes at elektrosjokkvåpen har blitt benyttet som supplement til skytevåpen i oppdragsløsningen. Det hefter derfor usikkerhet ved i hvilket omfang og i hvilke situasjoner og med hvilken effekt mv. elektrosjokkvåpen benyttes som maktmiddel *istedenfor* skytevåpen i situasjoner det var adgang til å true med å bruke skytevåpen eller avfyre varselskudd eller rettet skudd. Likeledes er det usikkert i hvilket omfang benyttelse av skytevåpen i oppdrag *suppleres* med benyttelse av elektrosjokkvåpen og hvorvidt benyttelsen av elektrosjokkvåpen til å true med eller bruk av dette maktmidlet har hindret eskalering av situasjonen og avfiring av varselskudd eller rettet skudd.

